

Styrket Pædagogisk læreplan i Børnehaven Brumbazzen:

Vi har i dette dokument beskrevet vores foreløbige arbejde med De styrkede pædagogiske læreplaner. Vi er i proces og ser det som et arbejdsredskab, der skal udvikles over tid.

Det fælles pædagogiske grundlag:

Det fælles pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer som er formuleret i loven og som skal beskrive den tilgang og forståelse, som vi i Brumbazzen skal arbejde med ift. børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Disse elementer er:

- **BARNESYNET**

Det at være barn har værdi i sig selv

- **DANNELSE OG BØRNEPERSPEKTIV**

Børn skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse

- **LEGEN**

Legen har værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af hverdagen i Brumbazzen

- **LÆRING**

Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret

- **BØRNEFÆLLESSKABER**

Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale fastsætter rammerne for

- **PÆDAGOGISK LÆRINGSMILJØ**

Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunkt for arbejdet med børns læring

- **FORÆLDRESAMARBEJDE**

Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.

Det står klart, at det pædagogiske læringsmiljø som møder barnet i dagtilbuddet bestemt ikke står alene. Barnets vigtigste og mest centrale centrum for læring, trivsel, udvikling og dannelse er hjemmet – derfor er vores tætte samarbejde med barnets forældre så vigtigt.

- **BØRN I UDSATTE POSITIONER**

Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter

- **SAMMENHÆNG MED BØRNEHAVEKLASSEN**

Sammenhæng handler bl.a. om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.

I Danmark er der lang tradition for, at det at være barn har værdi i sig selv, og dette børnesyn præger i allerhøjeste grad den måde vi i Danmark laver børnehave på.

Vores formål og daglige virke står på to ben: Dels er det vores opgave, at forberede børnene på at blive parate til deres kommende skoleliv og til i sidste ende at blive kompetente voksne mennesker, og dels er det samtidig vores opgave at have blik for, at børn mens de er børn har ret til at være netop dét.

Børn har ret til at lege, more sig, udvikle sig og afprøve sig selv – børn har ret til at være forskellige og til at udvikle sig i forskellige tempi. Børn har ret til daglige rammer der er præget af nærhed, omsorg, tryghed, stimuli, udfordring, anerkendelse, fællesskab og respektfuld sameksistens - alt sammen for at understøtte børnenes **trivsel, læring, udvikling og dannelse**, som er de fire grundpiller for vores praksis.

Trivsel

Det er ikke uden grund, at børnenes trivsel italesættes som det første af de fire grundlæggende elementer i vores praksis; for uden trivsel er forudsætningen for de øvrige elementer ikke til stede. Børn skal trives for at kunne udvikle sig – derfor er vores arbejde med at skabe omsorgsfulde rammer med tydelige og nærværende voksne så vigtig. Børnene i Brumbazzen skal kunne lide at være her, de skal kende deres voksne godt og de skal føle sig fuldstændig trygge ved, at vi for en stund låner omsorgs-forpligtelsen fra deres forældre. Derfor taler vi meget med vores børn i Brumbazzen – vi pjatter og fjoller, trøster, vejleder, stiller krav, lytter, stiller spørgsmål og finder svar. Vi gør os umage for, at møde det enkelte barn lige præcis dér hvor det er, men skubber også nænsomt på for sammen med barnet, at udforske og til sidst mestre nærmeste udviklingszone. Allerede fra barnet møder ind om morgenen, møder vi det opmærksomt med et hej og et tilbud

om samtale – i Brumbazzen kender vi vores familier godt, og bruger løbende denne viden aktivt. Ved f.eks. om morgenen at spørge ind til hvordan turen med mormor til skøjtebanen gik i går efter børnehaven eller om det gik som det skulle hos frisøren osv., fletter vi barnets daginstitutionsliv sammen med dets øvrige liv og gør dermed overgangen fra hjemme til ude lettere. Barnet føler sig set og bemærket og dagen er allerede kommet godt fra start. Vi har fokus på alle børns trivsel hele dagen ved at være nærværende og deltagende omkring børnene.

Læring

Mennesker lærer hele livet – og især som børn er der rigtigt meget at lære. I Danmark har der i mange år været tradition for, at vi gemmer den systematiserede undervisning i bogstaver, læsning og matematik til børnene starter i skole – og det gør man relativt sent i livet i Danmark ift. andre lande. Børns læring i daginstitutionsalderen er umådelig vigtig for, hvordan de senere er i stand til at gå livet i møde og til at kunne modtage undervisning i forskellige fag i skolen.

For børn på den alder de har mens de er hos os i Brumbazzen, handler læring om deres kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive udvikling og forståelse. Vi anser det således ikke for særligt relevant om barnet kan stave til svære ord eller tælle til 100, men fokuserer mere på barnets evne til at kunne mærke sig selv i sammenhæng med dets omgivelser, at kunne navigere i sine følelser, at kunne se andres perspektiv og handle derefter, at vide hvad der skal gøres når kroppen f.eks. signalerer at den fryser, at være nysgerrig på omverdenens sammenhænge, at kunne turde at sætte sig selv på spil.

Læring i en pædagogisk sammenhæng forstås bredt og det er vigtigt at forstå, at læring sådan set er til stede hele tiden – læring sker fx gennem barnets leg, i barnets relationer, i de planlagte aktiviteter der foregår i daginstitutionen, når vi er på tur i naturen, når barnet udfordres, i dagens rutinesituationer. Sådan set er det alt der møder et barn i løbet af en dag, der kan bidrage med læring – i allerhøjeste grad når det kobles med kommunikation, udveksling og sociale interaktioner i et miljø som inspirerer til, at være prøvende og nysgerrig, famlende og fantasifuld.

Denne brede forståelse af at læring som sådan potentielt er til stede i alle situationer – bredt formuleret som vores *pædagogiske læringsmiljø* - stiller krav til vores pædagogiske bevidsthed; der bor læring i at hjælpe et barn i tøjet inden vi skal ud – at italesætte hvad vi gør med de enkelte tøjgenstande, hvorfor de skal på, og hvorfor det egentlig er at det regner i dag. Der bor læring i at spise frokost sammen – at italesætte hvad det er vi spiser, hvorfor vi mon gør det, at måltidet indtages bedst i et socialt rum der er bygget af gensidig respekt for hinanden. Der bor læring i at blive uvenner med sin bedste ven – at italesætte hvad der egentlig skete og hvorfor mon reaktionerne kom, at se tingene fra andres perspektiv og måske lande på et løsningsforslag. Der bor læring i at deltage i et planlagt rytmikforløb med en forudbestemt gruppe af børn – at italesætte hvordan vi sammen får det hele til at gå op i en højere enhed, at være fælles om at give og modtage gode oplevelser, at mærke hvordan musikken kildrer i kroppen.

Udvikling og dannelse

Udviklingsteori har altid været et grundlæggende fundament for pædagogisk praksis i den danske småbørnspædagogik, og det er stadig tilfældet; vi anskuer og bidrager til børnenes motoriske udvikling fra de kan kravle til de kan gå og siden løbe og hinke og hoppe og bevæge sig med lukkede øjne. Børn er til stadighed på opdagelsesrejse i deres sanseapparat og i vores pædagogiske hverdagspraksis hjælper vi hele tiden børnene med at forstå deres kropslige signaler og at udforske det næste mestringsniveau. De tre primære grundmotoriske sanser er på arbejde hele tiden hos os alle, men for børn er der stadig ukendt terræn og ting der skal afprøves.

Den vestibulære sans er på arbejde når vi bevæger os, når vi skal sidde, når vi skal balancere, når vi skal hinke, når vi skal gå og løbe – og stimuleres som sådan hele tiden, men også i voksenstyret aktiviteter som f.eks. en time med rytmik.

Den taktile sans er på arbejde når vi mærker berøring, kulde eller varme, når vi mærker om noget er blødt eller hårdt. Denne sans stimuleres som sådan også hele tiden og er samtidig noget vi løbende naturligt italesætter ved f.eks. at sige ”...uuuh, kan du mærke den er kold?” – sådan får barnet skabt en sammenhæng mellem den kropslige/sanselige følelse af noget og en sprogliggjort begrebsverden.

Den kinæstetiske sans er på arbejde når vi bevæger vores muskler og lærer hvor meget muskelkraft vi f.eks. skal lægge i armen for at løfte en liter mælk, hoppe fra A til B eller skubbe en gyng. Også denne sans stimuleres som sådan hele tiden og kan også trænes ved fokuserede aktiviteter som f.eks. en cykeltur, forhindringsbane osv.

Vi forholder os ligeledes til børnenes sproglige udvikling, både hvad angår begrebsverden, sætningskonstruktion, motoriske talevanskeligheder osv. og øver helt naturligt på daglig basis sprog med børnene i vores almindelig samvær med hinanden.

Alle disse sanser og ”kropslige” igangværende udviklinger på sprog osv., går hånd i hånd med det vi i pædagogisk teori kalder for *dannelse*.

Dannelse er også udvikling, men mere en udvikling af barnets livsduelighed.

Vores pædagogiske læringsmiljø skaber rammer der fremmer børnenes oplevelse af meningsfulde relationer med voksne og andre børn, der placerer dem selv som en del af noget større. I de fællesskaber som eksisterer i Brumbazzen øver børnene sig på grundlæggende erfaringer med at indgå i, høre til og navigere i disse og får en grundlæggende forståelse for demokrati og demokratiske processer.

Det pædagogiske læringsmiljø som fællesskabet byder på, giver børnene mulighed for at øve sig på konflikthåndtering, at kunne sætte sig i andres sted, at vente på tur og at have evne til at håndtere modgang og udfordringer.

De seks læreplanstemaer:

Den styrkede pædagogiske læreplan som er indført i Dagtilbudsloven medio 2018 har følgende temaer, som vi i Brumbazzen arbejder med til hverdag og henover året:

- Alsidig personlig udvikling
- Social udvikling
- Kommunikation og sprog
- Krop, sanser og bevægelse
- Natur, udeliv og science
- Kultur, æstetik og fællesskab

I praksis i løbet af dagens gang med planlagte og spontane pædagogiske aktiviteter, leg, fællesskab og daglige rutiner, lapper alle temaerne over hinanden og er hele tiden til stede.

Når vi f.eks. bruger en formiddag på at have maleprojekt, bliver der ikke blot malet smukke billeder som kan komme hjem og hænge til pynt – der er mange, mange elementer i gang; alene dét at vi sammen laver det samme giver børnene fællesskabsfølelse. Når vi maler taler vi også sammen om det vi maler og de farver vi bruger. Kroppens sanser opsluger malingens farver og gør sig erfaringer med hvad der mon sker når farverne blander sig på papiret. Øjnene ser og fingrene føler på den våde maling. Kroppens æstetiske apparat pirres af penslens formgivende strøg efterhånden som motivet toner frem, og vi forholder os socialt også til hvad de andre mon får ned på deres papirer. Vi taler om hvem billedet bliver malet til og hvor det mon skal hænge, hvad farverne hedder og hvorfor mon solen er gul. Måske kan det forekomme som en umulig opgave selv at skulle male en cirkel, men sikke en erfaring til barnets erfaringsbank når det lykkes.

Ift. det der i Dagtilbudsloven kaldes *det pædagogiske læringsmiljø* forholder vi os i Brumbazzen sådan til det, at der dermed i langt størstedelen af tiden er tale om 'bred læring' når vi anskuer hvad børnene læringsmæssigt får ud af en given aktivitet.

Selvom læreplanernes temaer således er til stede over hele dagen og overlapper hinanden på kryds og tværs i mange af de forskellige ting vi laver sammen, er der i Dagtilbudsloven formuleret følgende mål for de enkelte temaers indhold:

Alsidig personlig udvikling

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn, social og kulturel baggrund.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til

deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Social udvikling

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Kommunikation og sprog

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Krop, sanser og bevægelse

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Natur, udeliv og science

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Krop, æstetik og fællesskab

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Evaluering af den pædagogiske læreplan:

Personalet har fået fælles introduktion til Den styrkede pædagogiske læreplan. Alle har læst materialer og har lavet "Skema til handling" på forskellige pædagogiske løb. Vi har haft fokus på det pædagogiske læringsmiljø hele dagen og haft drøftelser herom på personalemøder for derigennem at få en fælles forståelse heraf. Det er en kontinuerlig proces og nu hvor vi skal til at "genåbne" efter Coronarestriktioner giver det god anledning til at genbesøge vores aftaler. Hvilke erfaringer har vi gjort os undervejs og hvad kan vi tage med os i det videre arbejde.

Fremadrettet skal vi arbejde med leg og sprog i det pædagogiske læringsmiljø og vil fortsætte med at bruge Skema til handling som arbejdsredskab, samt Redskab til selvevaluering. Derudover skal vi arbejde med praksiseksempler i forbindelse med de 6 læreplanstemaer.